

ב"ה

ואביטה

שיעורי תורה והתועדויות חסידיות
מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

רמ"ח אותיות (לט-מא, פג) | עמ' ב
ליל שבת קדש פרשת בהרבהקתי, כ"ד אייר ע"ז - כפ"ח

ברכת סיום לבנות יעלת חן | עמ' י
ב' תמוז ע"ז - כפר חב"ד

"חסיד אחד או תלמיד אחד" | עמ' יד
ברית שניאור-זלמן של גינזבורג - ביאור "היום יום" ד' תמוז

דבר יום ביומו | עמ' כ
מסר יומי הנשלח בוואטסאפ

ג	ל	ע	י	נ	י
ו	א	ב	י	ט	ה
נ	פ	ל	א	ו	ת
מ	ת	ו	ר	ת	ך

יוצא לאור לקראת שבת
פרשת חקת תשע"ז

לקבלת השיעורים: itiel@pnimi.org

לקבלת סרטוני הוואצאפ: 0507951105

ליל שבת קדש בהרבִּחְקָתִי, כ"ד אייר ע"ז - כפ"ח רמ"ח אותיות (לט-מא, פג)

א. עטופים וקשורים (אות לט) | ב. בטול שמקיים את העולם (אות מ) | ג. גארטל-אזור-
חגורה (אות מא ואות פג)

בלהיות בקשר עם הזולת, עם זיקה נפשית לקשר, וחסרון גדול בלהיות עטוף בעצמך. ואכן, יש ספקטרום שלם של גוונים בגילוי לזולת.

על הענין למדנו גם באות נה¹: "רג"ד אמר יש ב' אופני חסידים: א' שרק לעצמו ולא שיתגלה לזולתו כלל לא בדיבור ולא בשום ענין אחר מהתגלות החסידים כמו בכנסי' במשקה [התוועדות]... ב' שיתגלה לכל דוקא ובדיבור ובש"ד ברחבת ידים... ואמר שצריכים לנהוג כדיעה הב'. והעצה לחשש דיעה הא' הוא שאחר הדיבור יחשוב זאת במחשבתו לעצמו ויחקק זאת בנפשו". רואים כאן ששני הסוגים נקראים חסידים, גם מי "שרק לעצמו". המעלה במי שאינו מתגלה לזולת היא שאינו מבזבז את הפנימיות שלו, לא מוזיל אותה ולא מגלה אותה – גילוי והוצאה לכולם של כל מה שיש בפנימיות האדם הוא כמו זרע לבטלה. למרות זאת הוא אומר שיש מעלה בחסיד השני, המוחצן. יש כאן שאלה, האם טוב שחסיד יהיה מוחצן או מופנם – האם טוב לחסיד לחשוף את עצמו או לא – והמסקנה שעדיף שיתגלה לזולת, בתוספת עצה איך התגלות זו לא תהיה בזבוז והזולה של הפנימיות. העצה שאחרי התוועדות בה החסידים יושבים ומדברים בעבודת ה' שישב שוב ויתעצם עם הענין בו הוא עוסק.

[המוחצן מדבר עם אנשים בעניני העולם, או דווקא אחד שמגלה את עניניו בעבודת ה'?] ²

[אחרי³ הדלקת נרות]

נגנו ידיד נפש, יעלה תחנונינו (בלי המלים) ונגון שמח.

א. עטופים וקשורים (אות לט)

חסידים מופנמים ומוחצנים

האות שנלמד כעת, אות לט, עוסקת בהעטופים והקשורים. כתוב "והיה העטופים ללבן והקשרים ליעקב", פשוט הפסוק הוא שנקבות הצאן שהתעטפו והתחממו כל אחת עם עצמה, ללא זיקה לחיבור וזיווג עם הזכרים, היו ללבן, והצאן "הקשרים", עם הזיקה לקשר וזיווג, שאכן הזדווגו והולידו עקודים נקודים וברודים, שייך ליעקב. בחסידות מוסבר שמי שיש לו זיקה לקשר עם השני, שרוצה להתחבר עם הזולת, שייך ליעקב, ומי שאין לו זיקה לקשר, מי שרק מתעטף לעצמו (א צדיק אין פעלץ), שייך ללבן.

הנושא מתקשר למה שלמדנו באות לז², אודות דברי אדמו"ר האמצעי לר' פרץ חן שלא יהיה כמו משה'קע ובנימין'קע – לא כמו ר' משה ווילנקהר שטוב לעולם ולא לעצמו ולא כמו ר' בנימין קלעצקער שטוב לעצמו ולא טוב לעולם. משם משמע ששתי המדות אינן טובות, אבל מכאן משמע שיש מעלה עצומה

¹ נרשם (מהזכרון) על ידי אליעזר שלמה שי' מזרחי. לא מוגה.

² בשיעור ליל שבת אמר.

³ שיעור כ"ז ניסן ש"ז.

שאינו מכוין ובלבד שירבה, "המעשה הוא העיקר" גם כאשר הוא בקבלת עול (אכן קשה להאיר פנים לעני מכל הלב כאשר ניתן לו בקבלת עול, ובאמת אנו מצפים לימים שנוכה למודעות הטבעית של קיום המצות בכיף בטבע היהודי, שאז תקוימנה המצות "כמצות רצונך").

המניע הכי טהור ל'הפצה' הוא שהדבר כל כך יקר אצלי ואני כל כך אוהב את דברי החסידות של הרבי שלי עד שאני רוצה לשתף בהם את כולם, שלכולם תהיה המתקנות הזאת, ולא רוצה להשאיר את הדברים אצלי בלבד. (יש גם מניע של "אימתי קאתי מר – לכשיפוצו מעיינותיך חוצה", למהר את הגאולה.) גם את המניע של הפצה כדי להביא משיח צריך לדייק. הוא טוב גם בתור סגולה, אבל הבאת המשיח יכולה להיות אג'נדה. אתם יודעים מהי אג'נדה? תכנית למימוש חזון, לא משהו שקיים כרגע, ואז ספק אם יפעל בשומעים. אבל יש יהודי שכל כך חי משיח, כל כך מתוק לו המשיח בהווה, שהוא חייב להביא את הבשורה לעוד יהודים, לזכות גם את חבר שלו במשיח עכשו.

יש הפצה לכל היהודים ויש גם את המהפכה הרביעית, הפצה גם לגויים, כדי לקיים את היעוד "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם הוי' לעבדו שכם אחד". יש כאלה שחושבים שהיהדות היא דבר סגור, רק ליהודים, ואין רצון להשפיע על שאר העולם. היו כמה רבנים שאמרו כך לאחרונה, ה' ירחם – הם אמרו שקירוב גויים ליהדות הוא לא דרך, ורק נצרות ודתות אחרות מקרבות אליהן. היהדות באמת שונה משאר הדתות, אין לנו מסיון כמו אצל הנוצרים להבדיל, אבל המטרה היא להיות אור לגויים, להשפיע על גוי שיתקרב לה' ושישמור שבע מצות בני נח, ואם הוא רוצה להתגייר – עוד יותר טוב! לעזור לו בזה וללמד אותו. כתוב על גר שנתגייר שעוד בהיותו גוי היה לו מקיף של נפש אלקית. בכל אופן, ודאי יש ענין שאני רוצה לשתף כמה שיותר אנשים

מדובר כאן על חסידים. ודאי שכאשר החסיד המוחצן יושב בהתוועדות עיקר הדיבור שלו הוא על החויות הפנימיות שלו בעבודת ה' – גם ההארות להן הוא זוכה וגם נגעי עצמו (כאשר הוא סתם פוגש חבר הוא ודאי מתעניין בעניניו הגשמיים ומספר גם אודות המצב הגשמי שלו). יש ווארט ב"היום יום" שלפני שמגיעים להתוועדות צריכים לגוּזו את הצפרניים, כדי שכאשר יורדים אחד על השני בעניני 'עבודה' לא ידקרו זה את זה...

מניעים להפצה

נקרא בפנים:

לט. העטופים והקשורים [אם כן, כפי שהסברנו, יש את הפשט של "העטפים... והקשרים" אצל יעקב ולבן, יש את ההסבר בחסידות על הקשר עם הזולת, וכאן נוסף עוד ענין:] – הטבע שמי שדבר מאד יקר אצלו רוצה שיהי' גם לזולתו [רוצה לשתף בו את הזולת]. וכן בחסידי אדמו"ר [ולא רק הם, אלא אחריהם גם חסידי כל הרביים בחב"ד]. שמסרו נפשם ממש להתפשטות החסידות בעולם [יכולים להיות אצל חסיד כמה מניעים ל'הפצה', לרצון שלו להפיץ לכולם את דברי רבו. (יכול להיות שהוא מקבל כסף על ההפצה...) יש כמה סוגי "מתוך שלא לשמה", לא נראה לי שה"ואביטה" ריווחי... (רק מפסידים כסף). יכולה להיות הפצה בשביל גאווה, שהחסיד מתנפח ממנה... איזה עוד מניע יכול להיות? (מתוך אתכפיא, קבלת עול – הרב שלי אומר שחשוב להפיץ אז אני מפיץ). הפצות בקבלת עול הן מאד בדיעבד. קבלת עול היא המדרגה הכי דיעבדית של הפצה... קבלת עול טובה בדברים מסוימים, כמו קיום מצות מסוימות שהן עבורי בגדר עול. כתוב שעל כל המצוות נאמר "אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לאביו שבשמים" חוץ משלש מצוות, שהעיקרית בהן היא צדקה, עליהן צריך לומר הפוך: 'אחד המכוין ואחד

והוא חייב – חובת קדש הדורשת ממנו מסירות נפש – לשתף בו את הזולת.].

בדבר הטוב שזכיתי אליו, בכל המתיקות שיש בתורה.

העטופים בטלית והקשורים בתפלין

אם כן יש שלש רמות של "והיה העטפים ללבן והקשרים ליעקב": יש את הפשט, חלוקת הצאן בין יעקב ולבן; יש את הפירושו הרגיל בחסידות, ש"העטפים ללבן" מדבר במי שאין לו זיקה לחיבור עם הזולת והוא מתעטף בעצמו, והוא שייך ללבן, ואילו "הקשרים ליעקב" מדבר במי שיש לו זיקה לזולת, והוא שייך ליעקב; ויש את מה שמוסיף כאן, ש"הקשרים ליעקב" אומר לשתף את הזולת בחויה שלי, שלקשור יש "אבר חי" בלשון הבעל שם טוב. יש אבר מת ויש אבר חי, ובעל אבר חי חייב להשפיע את האון שלו, את העצם שלו לזולת. מי שאין לו בנפש תכונה של "אבר חי" הוא עקר, ר"ל.

הלשון כאן הוא "העטפים" "והקשרים", מה מזכיר לשון עטוף, להתעטף? ["להתעטף בציצית"] נכון, מתעטפים בטלית. אם כן, יוצא שמצות טלית היא ההתכנסות וההתעצמות בתוך עצמי, עדיין בלי קשר לזולת. ההתעטפות בטלית שייכת ללבן. [טלית היא לבנה]. נכון, קשור ללובן העליון, דרגה מאד גבוהה. עכשיו רוצים לומר שיש משהו מאד טוב ב"עטפים", כמו שראינו בדברי אדמו"ר האמצעי ששני החסידים ר' משה'קע ור' בנימין'קע שקולים, וכמו שכתוב באות נה שיש הו"א שהחסיד המופנם שבבחינת אור המאיר לעצמו, הוא החסיד הכי גדול. כך נפרש ש"והיה העטפים ללבן" היינו ללובן העליון, בחינת מקיף שמעל הראש. לכן כתוב בספר המנהגים שהטלית צריכה לכסות את העינים כשמתעטפים – יש כאלה שמכסים עד הפה – ובברכת כהנים משליכים את הטלית עוד יותר על הראש וכו', לא לראות את העולם בכלל. למה הדבר דומה? לאמירת "שמע ישראל" בה מכסים את העינים, התעצמות בלי קשר לזולת. **שמע** ר"ת עול

שיתוף הנפש האלקית את הנפש הבהמית

עד כאן היה משל כדי להבין את הנמשל:], הנה"א לא די לו באהו"ר שלו כ"א רוצה שגם הנה"ב יתהפך לאלקות [מי חווה את החוויות האלקיות? הנפש האלקית, ומרוב עצמת החוויות היא חייבת לשתף בהן עוד מישוהו. מי נמצאת יחד אתה? הנפש הבהמית. איזו מצוה היא מקיימת בשיתוף שלה? "ואהבת את הוי' אלהיך בכל לבבך" – 'בשני יצריך']. וזה טענת לבן [כעת חוזר ללבן. הוא התחיל מלבן ויעקב, המשיך בביאור ע"פ משל מחסידי אדמו"ר הזקן, וכעת מסיים עם לבן ויעקב]. למה גנבת אלקי [יעקב הוא הנפש האלקית שגונבת את כל האלקים האחרים והופכת הכל לקרושה. בדברי לבן ליעקב הוא מתחיל ומסיים בגנבה – ו'יאמר לבן ליעקב מה עשית ותגנב את לבבי... ועתה ה'ך הלקת פי נכסף נכספתה לבית אביך למה גנבת את אלהי'. בהתחלה כתוב שיעקב גנב את לב לבן – לבן אותיות לבן, ויעקב לקח את הלב שלו (אפשר לפרש שלבן אומר "לבבי" על כך שיעקב רוצה לעבוד את ה' "בכל לבבך" בשני יצריך" כן.

בסיום הוא משתמש בלשון כיסופים, "ועתה ה'ך הלקת פי נכסף נכספתה לבית אביך למה גנבת את אלהי". נשמע שלבן אומר ליעקב, האיידם שלו, בסדר שנכספת לבית אביך, אבל למה גנבת את אלקי?! בדרך כלל אהבה בחסידות היא כסף, לשון כיסופים, אבל בפרק נ בתניא כתוב שיש דרגת אהבה שהיא זהב שלמעלה מכסף, כלות הנפש, ועליה טוען לבן – אני מסכים לכל דרגות הכסף שלך, אבל לדרגת הזהב אותה לקחת ממני איני מסכים. יוצא שכל הרצון לשתף ב'הפצה' נובע ממקום של זהב, מקום של עצם, שהאדם כל כך מתעצם עם הדבר עד שהוא לא יכול לסחוב אותו לבד

"תפלה לעני כי יעטף"

מאיפה עוד מוכר לנו השרש עטף? [תפלה לעני כי יעטף]. נכון, מה הפשט שם? תביאו תהלים מקראות גדולות. רש"י כותב: "כי יעטף" – בהתעטף נפשם בצרה". ובמצודות: "תפלה לעני כי יעטף" – כאשר יהיה כפוף ומעונה כאלו הוא מתעטף קצתו בקצתו". איך קוראים בקבלה וחסידות לאופן עמידה כזה? "תלת כלילן גו תלת", שהחב"ד מתעטפים-מתלבשים בחג"ת שנמצאים בתוך הנה"י. מקור המצודות הוא בפירושו הרד"ק: "תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפך שיחו". המזמור הזה נאמר על לשון בני הגלות כאילו כל אחד מבני הגלות תהיה תפלתו בלשון הנאמר במזמור. ואמר 'כי יעטוף', כי המתפלל מתוך צרה גדולה כופף עצמו כאילו מתעטף קצתו בקצתו".

הזהר כותב שיש שלשה סוגי תפלות: "תפלה למשה", "תפלה לדוד" ו"תפלה לעני". "תפלה לעני" היא תפלת המשיח שנקרא "עני", ורכב על חמור" – "ולפני הוי' ישפך שיחו", משיח לשון משיח. "שיחו" פירושו 'תפלתו', כדרשת חז"ל על "ויצא יצחק לשוח בשדה", ועל יצחק יאמרו לעתיד לבוא "כי אתה אבינו". לשון יחיד של תפילין הוא תפלה – "תפלה למשה" היינו תפילין של ראש (משה רבינו הוא רבי – "ראש בני ישראל") ו"תפלה לדוד" תפילין של יד, דוד בגימטריא יד. ה"תפלה לעני" רומזת לטלית "תפלה לעני כי יעטף". "תפלה לעני" היא כעובר במעי אמו (הנמצא שם מקופל כפינקס, ראשו בין רגליו, "תלת כלילן גו תלת"), שאין לו קשר עם הזולת ויש לו רק את הקב"ה – כמו בהתבודדות – "ולפני ה' ישפך שיחו".

ב. בטול שמקיים את העולם (אות מ)

נקרא את האות הבאה:

מ. על ג' דברים העולם עומד תורה עבודה וגמ"ח – שמזה נמשך הביטול

מלכות שמים, וכתוב בתניא שזה הענין של הטלית – קבלת עול מלכות שמים, "שום תשים עליך מלך". קבלת עול מלכות שמים היא לעצמי, ורק אחר כך אפשר לצאת לשתף עם הזולת. אמרו קודם שיש מי שמפיץ מתוך קבלת עול – אחד כזה עדיין נמצא ב"עטפים", בלי קשר אמתי עם הזולת. "קשרים" היינו קשר לזולת.

אם "עטפים" רומז לטלית, מה יכול להיות "קשרים"? [תפילין]. נכון, התפילין הם כבר להתחבר עם הזולת. מה ההבדל בין טלית לתפילין? אין חיוב מדאורייתא להתעטף בטלית, ואילו תפילין יש מצוה מדאורייתא להניח כל יום. לכן כשהרבי התחיל עם מבצעים – כפי שהזכירו היום בפדיון הבן, שהיום יוכל שנים למבצע תפילין, שבזכותו נצחנו במלחמת ששת הימים, הקב"ה עשה לנו ניסים, רק שלדאבוננו לא השכילו להכיר בהם – המבצע הראשון היה מבצע תפילין. "הכל הולך אחר הפתיחה" ו"בתר רישא גופא אזיל", שהולך על מצות תפילין ובפרט על תפילין של ראש. כל המושג 'מבצעים' התחיל ממנו, לפני חמשים שנה. הרבי מאד אהב מושגים של צבא, ובפרט מושגים מהצבא הישראלי – גם את המושג 'טנק' הוא לקח מהצבא, אבל זו מלה בין לאומית, בעוד המונח 'מבצעים' נלקח מזה"ל. באנגלית אומרים על מבצע 'קמפיין', ו'מבצע' היא מלה מיוחדת בעברית (תיקון של בצע). בכל אופן, עלה כעת שהטלית היא בלי התקשרות עם הזולת והתפילין הם קשר לזולת, לכן התחלת המבצעים היתה מבצע תפילין – אחר כך הרבי המשיך עם מבצע אהבת ישראל וחינוך וכו' אבל ההתחלה היתה מתפילין. [אולי לכן יש מנהג להתחיל להתעטף בטלית אחרי החתונה]. כן, אחרי שיש כבר זיקה לחיבור וזיווג אפשר להתעטף ולהיות עם עצמי בלי חשש שזה ירחיק אותי מהזולת.

בטול במובן של בטול המציאות של משהו, אבל כאן לא זו הכוונה, אלא החדרת בטול לאלקות בעולם, שיהיה כלי לאלקות כדי שיתקיים. בטול כזה מחדירים בעולם על ידי תורה עבודה וגמ"ח. ופשיטא שגילוי הבטול במציאות העולם תלוי בגילוי הבטול בעת שהאדם לומד תורה ומתפלל ונותן צדקה. ובאמת, בכל אחד משלשת העמודים יש סוג מיוחד של בטול: בלימוד התורה הבטול מתגלה ומורגש במוחין, בחינת "תורת הוי" תמימה" כפירוש הבעל שם טוב, שכמה שלמדתי והשגתי בתורה היא נשארתי תמימה-שלמה, ולא נגעתי בה כלל ולא החסרתי ממנה כלום (היינו גילוי שער הנון של הבינה בתורה, ה"איני יודע" כלום, שלומדים ממש רבינו, נותן התורה, שזכה לבינה); בעבודת התפלה הבטול מתגלה ומורגש בלב (עבודה שבלב זו תפלה), הרי המתפלל להשי"ת עומד לפני ה' כעבדא קמיה מריה בבטול גמור של "בקש רחמים כעני בפתח" (ס"ת משיח, עני כנ"ל בפירוש "תפלה לעני כי יעטף"), מאן דלית ליה מגרמיה כלום (הרגשת הלב של העולם כלפי המעין, בסיפורו של רבי נחמן מברסלב); במתן הצדקה ועזרה לזולת בכלל הבטול מתגלה ומורגש בכוחות המעשה (נה"י), לא לומר "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" אלא "זוכרת את הוי' אלהיך כי הוא הנתן לך כח לעשות חיל".

ג. גארטל-אזור-חגורה (אות מא ואות פג)

סוד הגארטל (אות מא)

נלמד עוד אחד:

מא. בדין שתפילה צריכה חגורה וגארטל. כאן הוא קורא לו חגורה ובהמשך אזור. הרבי בספר המנהגים תמה למה המנהג הוא שרק אברכים נשואים הולכים עם גארטל ולא בחורים. (היום יש גם את הגארטל שעל

בעולם וזהו העולם עומד עמידה הוא ביטול.

איפה רואים שעמידה היא בטול? [בתפלה עמידה]. כן, אדמו"ר הזקן כותב בתניא שתפלה העמידה היא בטול במציאות (חכמה, עולם האצילות) ובמיוחד ההשתחוואות שבתפלה.

הנקודה כאן – כמו כל רמ"ח אותיות – היא להתבונן בפנימיות של הדברים ולהוציא מהם ווארט. כשכותב "על שלשה דברים העולם עומד" אפשר לחשוב – זהו הפשט, וככה עובר ראש של 'מתנגד' – שיש 'צויי דינים', יש את העולם, כל הדברים שאני עושה בחיים, וכדי שהעולם הזה לא יתמוטט, לא יפול ויקרוס, אני צריך ללמוד ולהתפלל ולתת צדקה ובכך לתת קיום לעולם שלי. בציור הזה התורה, העבודה והגמ"ח הם כמו עמודים שמחזיקים בנין. כאן הוא מפרש אחרת, שצריך להחדיר את העמודים האלה לעולם – "העולם עומד" הכוונה שעל ידי שלשת הדברים האלה מכניסים בטול בעולם.

מה הכוונה בטול? אין הכוונה שהעולם יתבטל ולא יתקיים. ההפך, הבעש"ט אומר שבכל דבר בעולם יש נקודת בטול כדי שיתקיים, שיהיה כלי לאלקות, לכאורה נשמע לא הגיוני, העולם הזה הוא 'ש' אז מה שייך שיהיה בו בטול? בכל דבר יש 'לב' שמחיה אותו, וללב יש חלל שהוא ענין הבטול לכח האלוקי המהוה אותו. הרבי הרש"ב כותב בתורת שלום שיש שני סוגי חסידים, יש חסידים שמבטלים את האחרים, מבטלים חסידיות אחרות ועבודת ה' של אחרים, ויש חסידים שלא מבטלים אחרים (כמו שהרבי הרי"צ מספר שכשהוא היה בליטא הוא התפעל מאהבת תורה של היהודים הפשוטים – דווקא היהודים הפשוטים ולא הרבנים החשובים – שבכללות כולם השתייכו למחנה המתנגדים). הרבי הרש"ב אומר שמי שבטל אחרים – החסידות לא התקיימה בידו, ומי שלא בטל – החסידות התקיימה בידו. למה אני מספר זאת? לומר שיש

רק למעל' [כתוב שבתפלה צריך להיות "עיניו למטה ולבו למעלה" (ר"ת עלול כלפי "עילת כל העילות" ב"ה, כמבואר רמז זה במ"א). יש כמה פירושים במאמר חז"ל זה, וכאן מוסבר שלפני התפלה צריך להיות "עיניו למטה", בנגעי עצמו, אך בשעת התפלה צריך להיות רק "לבו למעלה".] ולא יחשוב כלל מזה כ"א עבדו את ה' בשמחה כו'.

[עכשיו הוא זורק עוד פצצה:] וענין האזור שעל בגדיו זהו"ע המשכת היחידה בפנימיות וד"ל [הכפה, היארמולקע, היא מקיף קרוב – החיה; הכובע הוא מקיף רחוק – יחידה. חסיד הולך עם שני מקיפים. צריך לפרסם זאת – לא לשמור רק לעצמך... – כי זהו דבר טוב ואני רוצה שגם לחבר יהיה טוב! להוי ידוע שצריך בתפלה שני כיוונים, לא מספיק רק כיפה, צריך כיפה וכובע, חיה ויחידה. הכובע הוא מעל הראש, כמו כתר, שאינו נכנס בפנימיות, אבל לגארטל יש מעלה על הכובע – הוא גם מקיף דיחידה (מקיף דמקיף) אבל הוא על הבגדים (מקיף דחיה), ומכך שהוא שוה בשוה עם הבגדים והגוף של האדם הוא נכנס בפנימיות. (מה הסדר בבגדי הכהן הגדול?) הציץ הוא מקיף דחיה, המצנפת מקיף דיחידה, והאבנט כמו הגארטל, מכניס את היחידה בפנימיות].

ה"אזור" בתנ"ך

הוא קורא כאן לגארטל 'אזור'. היום משתמשים במלה הזו לתאר סביבה-שטח (אזור הצפון, אזור המרכז וכו'). כתוב ש'חסיד עושה סביבה', "הקשרים ליעקב", אז מה אומר לשים על עצמי אזור? שני מכניס אלי את כל האזור. יש כאלה שמזהירים לא להכנס לאזור שלהם – זו השגת גבול... – אבל כשמים גארטל משפיעים על כל האזור ומקרבים את כל האזור ומזמינים-מושכים את כל האזור לבוא אלי ואף להכנס בי. השער של אזור הוא זר, אותיות זר, "זר זהב סביב". היו שלשה זרי זהב בכלי

הציצית). זה כבר הידור דהידור, חידוש של 'אנ"ש בזמן האחרון' על פי מה שראו אצל הרבי. שלא יראה לבו הערוה [כך כתוב בגמרא, והתוספות מוסיפים טעם – משום "הכון לקראת אלקיך ישראל". ביחס לטעם של הגמרא, המתנגדים סומכים על כך שהיום בדרך כלל הלב לא רואה את הערוה – יש תחתונים – אבל מצד "הכון לקראת אלהיך ישראל" בכל מקרה צריך גארטל לתפלה, לכן חסידים מהדרים ללבוש גארטל.

כעת הוא מסביר את הענין בפנימיות:] ערוה ברוחניות ננעי האדם ממעשיו הלא טובים [שהאדם עשה דברים לא טובים ומצטער מהם. נגע היינו צרעת, משרש צרע, אותיות צער – שהאדם מצטער מכל הנגעים שלו. כאן הוא אומר דבר שלמדנו כבר⁷, שכל ההתבוננות בשפלות עצמו צריכה להיות רק לפני התפלה, "אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש", ופירש רש"י "הכנעה" והרביים מוסיפים "ושפלות". לפעמים במאמרי חסידות כשמביאים קטע ממאמר חז"ל מוסיפים מילים כאילו הן חלק מדברי חז"ל, וכאן כשמביאים את דברי רש"י כותבים "הכנעה ושפלות", כדי לחזק את הענין שהכוונה היא לשפלות. כל כובד הראש הוא לפני התפלה, לפני שמים את הגארטל, אבל בתוך התפלה צריך להסיח דעתו מכל הדברים בעולם (של דוד המלך, "והייתי שפל בעיני", "ואני תפלה"). כתוב "שעת צלותא שעת קרבא", והרמב"ם כותב שמי שיוצא למלחמה צריך שייסח דעתו מכל הדברים בעולם – כולל אשתו וילדיו – ישים את בטחונו בה' ויתרכז רק במלחמה. כך כאן, בתפלה צריך לחשוב רק על הקב"ה. אם מישוהו במלחמה יחשוב על הבית מה יקרה? (הוא יהיה צולע) בדיוק, איך אני יודע שיהיה צולע? כי הוא חושב על הצלע שלו...] ובתפי' צ"ל לבו

⁷ אות מב, הוזכרה בשיעור אחרון, וראה עוד לקמן בשיעור צפרא דשבתא ש"ז.

מלכ מלכו מלכות מלכות לכות כות ות ת). אם כן, לאליהו הנביא היה אזור (אזור בגימטריא רוח וידוע שאליהו הנביא הוא הרוח של כללות נשמות ישראל. נמצא שהאזור של אליהו הנו הגשמת רוחו ומה שאלישע זכה ל"פי שנים ברוחך אלי" ואף בני הנביאים הכירו כי "נחה רוח אליהו על אלישע", היינו שזכה לכח אזורו של אליהו. "בהעלות הוי' את אליהו בסערה השמים" מסופר אודות אדרת אליהו בה הכה את מי הירדן "ויחצו הנה והנה" ושלאחר עלותו השמים לקח אלישע את אדרת רבו ואף הוא הכה בה את מי הירדן "ויחצו הנה והנה". שני השרשים אור-אדר מתחלפים, כמובן. האזור שעל האדרת היינו "פי שנים ברוחך" כנגד שני המקיפים של אליהו, החיה והיחידה שלו, כלומר התעצמות אליהו עם רבו הוא, אחיה השילוני, בעל הח"י, שלכן אמר לאלישע כי הקשה לשאול. **אדרת אזור** = 819, **אחדות פשוטה**, הפירמידה של **אחד** וכו') – מי שרוצה לזכות בגילוי אליהו שילבש גארטל.

אנחנו עושים עכשיו שיעור תנ"ך: איפה עוד כתוב "אזור"? באחת מנבואות ירמיהו, שם מוזכרת המלה "אזור" שבע פעמים: "פה אָמַר הוי' אֵלֵי הַלֹּוֹף וְקִנְיַת לֵךְ אֲזוֹר פְּשָׁתִים [ר"ת אָף, "אָף עשיתי", גארטל מפשתן]. וְשָׁמַתוּ עַל מְתָנְיָה וּבְמִים לֹא תִבְאָהוּ [אסור לך לשים אותו במים]. וְאָקְנָה אֶת הָאֲזוֹר פְּדָבֵר הוי' וְאָשֵׁם עַל מְתָנְיָה וְיִהְיֶה דָבָר הוי' אֵלֵי שְׁנִית לֹאמַר. קַח אֶת הָאֲזוֹר אֲשֶׁר קִנְיַת אֲשֶׁר עַל מְתָנְיָה וְקוּם לֵךְ פְּרָתָה וְטַמְנָהוּ שָׁם בְּנִקְיַק הַסֵּלַע. וְאָלֶךְ וְאָטַמְנָהוּ בְּפֶרֶת פְּאֲשֶׁר צִנָּה הוי' אוֹתִי. וְיִהְיֶה מִקֵּץ יָמִים וַיָּבִיאוּ אֶת הָאֲזוֹר אֲשֶׁר צִוִּיתִיךְ לְטַמְנוּ שָׁם. וְאָלֶךְ פְּרָתָה וְאָחַפֵּר [כנראה שטמן אותו עמוק בקרקע]. וְאָקַח אֶת הָאֲזוֹר מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר טַמְנִיתוּ שָׁמָּה וְיִהְיֶה נִשְׁחַת הָאֲזוֹר לֹא יִצְלַח לְפָנָי אִפְשָׁר לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּלוּם]. וְיִהְיֶה דָבָר הוי' אֵלֵי לֹאמַר. פֹּה אָמַר הוי' פְּכָה אֲשַׁחִית אֶת גְּאוֹן יְהוּדָה וְאֶת גְּאוֹן יְרוּשָׁלַם הָרֵב [כך קורא לעם ישראל]. הָעַם הַזֶּה

המשכן – בארון, בשלחן ובמזבח הקטרת, כנגד כתר תורה, כתר מלכות וכתר כהונה. איפה מצינו אזור בתנ"ך? המלה הזו מופיעה בפעם הראשונה – "הכל הולך אחר הפתיחה" – אצל אליהו הנביא. במלכים-ב כתוב שהמלך אחזיה היה חולה ושלח לדרוש בבעל זבוב, העבודה-זרה של עקרון, האם יקום מחליו. מלאך ה' אמר לאליהו הנביא ללכת לומר לשליחי המלך שכיון שהלך לדרוש בעבודה זרה הוא לא יקום מהחלי אלא ימות בו. כשהשליחים אמרו זאת למלך הוא בקש שיתארו את האיש שדבר עמם, ואז כתוב: "וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ בְּעַל שָׁעַר וְאֲזוֹר עוֹר אֲזוֹר בְּמִתְנִי וַיֹּאמֶר אֵלָיָה הַתְּשֻׁבִי הוּא". הם תארו את אליהו הנביא כ"איש בעל שער ואזור עור אזור במתניו" ומיד המלך זהה ש"אליה התשבי הוא", כנראה הוא היה מוכר בלבוש הזה. בהמשך הסיפור המלך שלח אליו שר חמשים לקרוא לו לבא אליו, וכשהגיע שר החמשים הוא נשרף על המקום – שר החמשים קרא לו "איש האלהים" ואליהו ענה אם אני איש אלהים אז שתדך אש מהשמים ותשרוף אותך יחד עם החמשים שלך. כך קרה פעמיים, עד ששר החמשים השלישי שהגיע כרע על ברכיו והתחנן אליו שלא ישרוף אותו ושהוא רק מקיים פקודה – כמו היום כשבאים לפנות ישוב אומרים שרק מקיימים פקודה, צריך לענות כמו פה... רק שזה לא קורה היום... – ויבוא אתו למלך, ואכן הוא בא אתו למלך אחזיה ושוב אמר לו שכיון שהלך לדרוש בבעל זבוב הוא ימות, וכך שקרה. על כל פנים, בתאור אליהו הנביא אומרים שהוא "איש בעל שער ואזור עור אזור במתניו". נעשה גימטריא: "ואזור עור" בגימטריא **מלכות**. שתי האמירות שבפסוק, התיאור כל השלוחים והזיהוי של אחזיה: "וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו] **איש בעל שער ואזור עור אזור במתניו** [ויאמר] **אליה התשבי הוא**" = 2976 = 6 פעמים **מלכות** (6 פעמים "ואזור עור"), דהיינו מלכות "פנים ואחור" (**מ מל**

שמי שעושה את עצמו חיגר או סומא היינו שעושה אתכפיא ולא נמצא איפה שלא צריך להיות ולא מסתכל איפה שלא צריך להסתכל – היום בעיקר באינטרנט... – אינו מת מן הזקנה עד שהוא זוכה לאתהפכא ולא צריך לעשות יותר אתכפיא. אחרי שהוא עשה הרבה אתכפיא הוא כבר לא נזקק לה, הוא מגיע לאתהפכא. [זו גם ברכה לאריכות ימים...]. כן. הוא לא מת מן הזקנה אלא זוכה ל"בן מאה כאילו מת ועבר ובטל מן העולם", שבטל מן המלחמה, מלחמת האתכפיא, עם העולם, ודוק.

נקרא בפנים:

פג. רש"ג בא לרש"ב ושמע מאחורי הדלת שמדבר עם קצב: כל מי שעושה את עצמו חיגר שאינו הולך במקום שאינו צריך (שאסור) או סומא שאינו מביט במקום הסכנה (ברוחניות) – אינו מת מן הזקנה עד שנעשה חיגר או סומא – הקב"ה עוזרו שאינו חפץ בזה כלל ואין צריך לאתכפיא [הוא לא מזכיר כאן את המילה אתהפכא. אתהפכא זו עדיין עבודה מודעת, באה לו אהבה רעה והוא הופך אותה לאהבת ה', משא"כ בהגיעו לגיל מאה כנ"ל הוא כבר בטל מן העולם ו'זורם' במודעות טבעית לגמרי, ולכן כתוב שאינו צריך יותר לאתכפיא, העבודה של העולם הזה, עולם מלשון העולם אלקות. בגיל מאה האלקות גלויה לפניו והוא התפללו קבלת שבת וערביית.

הרע המאנים לשמוע את דברי ההלכים בשררות לבם וילכו אחרי אלהים אחרים לעבדם ולהשתחות להם ויהי קאזור הנה אשר לא יצלה לפל. פי פאשר ידבק האזור אל מתני איש פן הדבקתי אלי את כל בית ישראל ואת כל בית יהודה נאם הוי' להיות לי לעם ולתהלה ולתפארת ולא שמעו. זו נבואת פורענות, כמו רוב הנבואות בירמיה, אבל אפשר ללמוד ממנה שעם ישראל הוא האזור של הקב"ה, ואזור מורה על דבקות "כי כאשר ידבק האזור אל מתני איש כן הדבקתי אלי את כל בית ישראל וגו'".

איפה עוד מוזכר אזור? לגבי משיח, בהפטרת אחרון של פסח. אלה פסוקים שצריך לזכור – הם מפרטים חמש דרגות אצל המשיח ("ונחה עליו רוח הוי', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת הוי'. והריחו ביראת הוי' וגו'), ואחריהן כתוב "והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור תלציו". יש "אזור מתניו" ויש "אזור חלציו", הצמח צדק מסביר שאלו שתי דרגות צדק ואמונה מלמטה למעלה. כמה שוה צדק אמונה? [296], יש כאן 8 אותיות, אם כן נחלק ל-8, כמה יעלה הממוצע? 37, יחידה – מתאים למה שכתוב כאן, שהגארטל הוא הכנסת-המשכת היחידה בפנימיות. [הברכה היא "אזור ישראל בגבורה".] כן, כשהרבי הריי"צ הלביש את הרבי גארטל לפני החתונה הוא ברך בשם ומלכות "אזור ישראל בגבורה!" מה הברכה שאחרי "אזור ישראל בגבורה"? "עוטר ישראל בתפארה", על התפילין של ראש, "הקשרים ליעקב".

אתכפיא עד לאתהפכא (אות פג)

בהתחלה הוא קורא לגארטל 'חגורה', מה שרש חגר מזכיר לנו? [חיגר]. נכון. יש משנה שכל מי שאינו חיגר או סומא ועושה את עצמו כאחד מהם לא ימות מן הזקנה עד שיהיה כאחד מהם. בהמשך הוא מתבונן במשנה הזאת בפנימיות – כמו כל הרמ"ח אותיות – ואומר

ברכת סיום לבנות יעלת חן

מסירות הנפש הנשית | דפק החיים – "רצוא ושוב" | "פרה אדמה" וכבשה לבנה | התכללות הבחינות ב"אשת חיל" | גאות יחידה וענות חן | התבגרות – סוד הנסירה ובקורת עצמית בונה | ברכת הדרך

מאד מענין שההשוואה למסירות הנפש של "אדם כי ימות באהל", "אהלה של תורה", היא דווקא מרים הנביאה – אשה. הייתי חושב: מי ממת עצמו על לימוד תורה? בנים, תלמידי חכמים גדולים. אבל כאן ההשוואה היא דווקא מרים, לא משה או אהרן. כולם מתו במיתת נשיקה, אבל יש כאן משהו מיוחד במרים. אפשר ללמוד מזה שיש איזה סוג מיוחד של מסירות נפש ששייך דווקא לבנות, כדי להשיג דווקא לימוד תורה, להמשיך את הדרך בלימוד תורה, וכמו שאמרנו בשביל כל משימה חשובה בחיים צריך למסור את הנפש.

דפק החיים – "רצוא ושוב"

הפרה האדומה ממש מוסרת את הנפש שלה, היא נשרפת, כמו השרפים-המלאכים. אבל נחזור למלים הראשונות של פרה אדומה, "זאת חקת התורה", ומדייקים שלא כתוב 'זאת חקת הפרה' (כמו על קרבן פסח, שכתוב 'זאת חקת הפסח', היה ראוי להיות 'זאת חקת הפרה') – יש כאן משהו שכולל את כל התורה כולה. איך מוסבר בחסידות? תורה בניגמטריא "רצוא ושוב", כל המצוות וכל דרך החיים של התורה הם עם דופק של חיים, ודופק של חיים הוא "והחיות [החיות של האדם] רצוא ושוב". ה"רצוא" הוא שהאדם מוסר עצמו למעלה, מוסר עצמו למשימה עם מסירות נפש, וה"שוב" הוא החזרה למציאות, התכל'ס, כמו שאמרנו ש"אדם כי ימות באהל" אין הכוונה שימות, אלא שמוסר עצמו לגמרי ואז הוא

מתי⁸ סיום הלימודים? [בסוף השבוע.] יש לנו סימן דרך, שב"ה הכתה הראשונה, הבכורה, של יעלת חן, מסיימת בהצלחה, ושתהיה הצלחה מכאן ולהבא לכל בת באשר היא, איפה שההשגחה הפרטית תוביל אותה, יחד עם הרצון שלה.

מסירות הנפש הנשית

נאמר כמה דברים מתוך פרשת השבוע. צריך "לחיות עם הזמן", עם פרשת חקת. הנושא הראשון של הפרשה הוא פרה אדומה – איך לטהר את הטומאה הכי חמורה שיש בתורה, אבי אבות הטומאה, שבכל אופן ישנה עצה איך לטהר אותה. מיד אחרי הפרשה של פרה אדומה, ההלכות, הסיפור הבא שהתורה מספרת הוא הסתלקות מרים הנביאה. חז"ל אומרים "למה נסמכה מיתת מרים לפרה אדומה?" כדי ללמד שמיתת צדיקים מכפרת ומטהרת בדיוק כמו הפרה האדומה, ואולי אפילו יותר. מיתת צדיקים לא צריכה להיות שמתים ונעלמים לגמרי, כמו שדורשים על הפסוק בתוך פרשת הפרה אדומה "אדם כי ימות באהל" – "אין התורה מתקיימת אלא במי שממת עצמו עליה". כלומר, כדי להשיג משהו באמת חשוב בחיים – תורה – האדם צריך למסור את הנפש. "להמית עצמו" אין הכוונה שהוא מת, אלא שמוסר עצמו לגמרי על הדבר, ואז התורה מתקיימת אצלו.

⁸ נרשם על ידי איתאל גלעדי. לא מוגה.

האשה בכלל היא בסוד ה-ה שבשם הוי' – ה עילאה היא אמא, פרה אדומה, ו-ה תתאה היא רחל, הכבשה הלבנה. כנראה שיש לה את שתי הבחינות, בגימטריא "פרה אדמה" היא רחל אמנו ובפשט היא כבשה לבנה.

התכללות הבחינות ב"אשת חיל"

נעשה יחד כמה תרגילים: מה הערך הממוצע בין פרה ל-כבשה? ביחד עולות 612 – המספר בין תורה ל-תריג, שהמלה העיקרית שלו היא ברית – והממוצע הוא 306. מה זה? משהו שקשור לבנות [אשה]. בדיוק. בכלל, בדרך כלל אשה היא נשואה, אבל כולכן אחרי בת מצוה ואחרי הנערות, מסיימות את היסודי, וסימן הדרך שעכשיו כל אחת שיושבת כאן מתחילה להיות אשה. אשה היא הממוצע בין פרה ל-כבשה, לכל אשה יש את שתי הבחינות האלה שהיא צריכה לכלול – גם את הפרה האדומה וגם את הכבשה הלבנה.

נמשיך להשתעשע, הגימטריאות נקראות שעשועים של תורה, דבר מאד רצוי. כמה עולה אדמה (כמו שכתוב בתורה)? אדם ועוד ה, צורת הנקבה של אדם, בגימטריא 50. כמה עולה לבנה? אמרנו שהכבשה הלבנה היא דווקא המלכות, והמלכות נמשלה לירח-ללבנה. כתוב שאנחנו, כנסת ישראל, כמו הלבנה – דומים ללבנה ומונים ללבנה ועתידיים להתחדש כמו הלבנה. עוד דבר יפה, שלבנה בניקוד אחר היא לבנה, מלה שקשורה לאמהות. האמהות דומות ללבונה ומעלות ריח טוב כמותה. לבנה בגימטריא 87. אדמה-לבנה, ר"ת אל³, עולות ביחד 137, מספר מאד חשוב – היום במדע זהו המספר הכי חשוב, והוא הערך הממוצע של שתי האמהות, נשות יעקב אבינו, רחל-לאה.

נחבר את רחל ולאה – על פי פשט כתוב "שם הגדלה לאה ושם הקטנה רחל", ה גדולה היא

דווקא חי, "כי הם חיינו", הוא חי חיים נצחיים, שהם ה"שוב" האמתי שלו. כל התורה כולה היא בשביל "רצוא ושוב", ולכן כתוב "זאת חקת התורה", ולא 'זאת חקת הפרה' בלבד, כי כולל את כל תכלית הכוונה והדרך של תורתנו הקדושה.

"פרה אדמה" וכבשה לבנה

יש גימטריא יפה ששייכת לנשים, לבנות: כתוב ש"פרה אדמה" בגימטריא רחל אמנו². מתי היו אצל רחל אמנו לאחרונה? [כתה ג' היו]. צריך לפקוד את רחל אמנו לעתים קרובות, במיוחד בנות שזוכות להיות בירושלים עיר הקדש. מה הקשר? כתוב "כרחל לפני גזיזה נאלמה". חוץ מכך שרחל היא האם המיוחדת, מאמע רחל – האמא של כל עם ישראל, אף על פי שבפשט היא אמא רק של יוסף ובנימין, אבל היא נחשבת האמא ב-ה הידיעה של כל עם ישראל – פירוש המלה רחל בעברית הוא כבשה. למה רחל אמנו בגימטריא פרה אדמה? הרי היא לא פרה אלא כבשה. המשיח נקרא רחל, כפי שאומר עליו הנביא ישעיהו "כרחל לפני גזיזה נאלמה" – המשיח (משיח בן דוד, ספירת המלכות של הקדושה) לפני שהוא פורץ ומתגלה הוא נאלם כי רוצים לבוא ולגזוז אותו.

אם כן, מי היא רחל? היא כבשה לבנה או שהיא פרה אדומה? זו השאלה. בקבלה "פרה אדמה" היא אמא וכבשה לבנה היא מלכות. בשם הוי', י-ה-ו-ה, יש ה עילאה ו-ה תתאה.

² פרה אדמה = רחל אמנו = 335 = 5 פעמים בינה, דהיינו בינה "פנים ואחור": ב בי ביני בינה בינה ינה נה ה – "בינה יתרה נתנה באשה", היינו סוד הפרה כנגד בינה, כמו שיתבאר. להעיר שבינה במספר קדמי = 268 = 4 פעמים בינה, נמצא שהערך הממוצע של כל אות של בינה במספר קדמי = בינה! והוא עולה בינה ב"רצוא ושוב" (סוד "זאת חקת התורה", כמו שהוסבר בפנים): ב בי ביני בינה ינה נה ה.

³ הצירוף אל הוא פרצוף הכתר של אלב"ם, סוד "אשת חיל עטרת בעלה".

עושה טוב – היא לא גאווה של ישות גסה. בתוך הצבא גאות יחידה יש בעיקר ביחידה קרבית – אם אתה לא קרבי זה לא שוה, אין במה להתגאות... כמה שוה **יחידה קרבית**? בדיוק אותו מספר, **"אשת חיל"**. כלומר, כל "אשת חיל" היא בעצם יחידה קרבית, ומותר לה – כשהיא מצאה את הדרך הטובה בחיים, מה שאנחנו רוצים להנחיל לבנות – גם שתהיה לה גאות יחידה, שחייבת להיות יחד עם ענות חן.

התבגרות – סוד הנסירה ובקורת עצמית בונה

נאמר משהו לסיום גם באותו הקשר: כשבת גדלה ומסיימת פרק בחיים ומתחילה פרק חדש – שוב, אלה כבר בנות גדולות, שכבר לא נקראות אפילו 'בת' או 'נערה'; לפי התורה נערה היא רק מ-12 עד 12 וחצי, אחר כך היא בוגרת, אשה – יש פעולה שנקראת נסירה, סוד הנסירה. קודם היא היתה דבוקה אחר באחור – דימוי גשמי – עם הפרצוף המקביל שנקרא זעיר-אנפין. הבת כאן, רחל, היא המלכות. קודם, כמו שה' ברא את אדם הראשון, היו דו-פרצופין – החלק של האשה היה פרצוף אבל הוא היה דבוק בחלק של הגבר אחר באחור, בלי יכולת לתקשר, בלי שאף אחד רואה את השני. כמו שאף אחת לא ראתה את בן הזוג שלה, אחר באחור. בגרות היא סוג של נסירה, והנסירה היא לצורך שלעתיד, בבוא הזמן – עוד כמה וכמה שנים טובות – אפשר להסתובב פנים בפנים, ואז כן מוצאים את בן הזוג המיועד ומקיימים את הבית הנאמן בישראל, הופכים להיות אמא. השלב של הנסירה זהו שלב מאד חשוב.

כאן הענין יעזור לנו להסביר מהי פרה אדומה. כתוב "פרה אדמה תמימה", שכולה אדומה, אין שום שחור אלא הכל אדום. מה זה אומר בפנימיות? כתוב שכאשר יש את הנסירה הזו יש סוד בקבלה שהמלכות כאשר היא ננסרת לוקחת לעצמה את כל הדינים. הבת שמתבגרת, כשהיא הופכת להיות עצמאית, אחר באחור

לאה, היא הפרה האדומה, ו-ה קטנה היא רחל, הכבשה הלבנה, אבל כתוב שלעתיד לבוא, כשיבוא המשיח, פרצוף רחל יגדל, היא לא תהיה הקטנה (בדיוק מה שקורה לכן עכשיו, אתן גדלות), והיא תכלול את לאה ותהיה רחל הגדולה'. כעת הגדולה היא לאה והקטנה היא רחל, אבל כשיבוא משיח שתי הדמויות הללו תתחברנה לגמרי והכל יקרא על שם רחל אמנו, כמו שאמרנו שהיא כוללת את כל מושג האמהות של עם ישראל. הממוצע בין רחל ל-**לאה** הוא 137, זה המספר שמחבר אותן, **האדמה** של הפרה האדומה וה**לבנה** של הכבשה הלבנה.

נחבר הכל יחד: 612 ועוד 137, **פרה אדמה** ועוד **כבשה לבנה**, שוה 749 – **אשת חיל**. כל אחת כעת מתכוונת להיות אשת חיל, "אשת חיל מי ימצא" ו"אשת חיל עטרת בעלה". בתוך התנ"ך יש רק אשה אחת שנקראת "אשת חיל" – רות המואביה. הביטוי מופיע שלש פעמים, בשני הפסוקים הכלליים במשלי וכשבח לרות המואביה. בכל אופן, **"אשת חיל"** עולה **פרה אדמה** ועוד **כבשה לבנה**. כדי להיות אשת חיל צריך את שתי הבחינות יחד.

גאות יחידה וענות חן

לבנים עשינו גימטריא דומה, שיוצא בדיוק אותו מספר: בצבא יש מושג יחידה קרבית. דברנו על המושג גאות יחידה – דבר טוב או דבר רע? גאווה היא מדה רעה, אבל יש משהו בכך שאדם קשור לאיזו דרך מסוימת והוא מרגיש שהדרך שלי באמת היא הדרך, הדרך שירשנו מהבעל שם טוב היא הדרך הכי מאירה והכי נכונה והלואי שכל היהודים היו זוכים לדרך שהקב"ה זיכה אותי, פתח לי את העינים. יש משהו בזה. גאות יחידה היא ביטוי חדש, אבל הוא צריך ללכת עם "ענות חן" (ביטוי מהתנ"ך), ששייך בעיקר לבנות. אם יש ענות חן, ענוה שמוצאת חן, יכולה להיות גם גאות יחידה יחד איתה, ואז היא רק

מסירות נפש – ה"רצוא" הוא למות וה"שוב" הוא לחיות, כל הזמן "רצוא ושוב".

עיקר הווארט מה שאמרנו עכשיו, שצריך – כדי למצוא את המסגרת הכי מתאימה לכל אחת ואחת – שכל אחת תוכל לבקר עצמה נכון. אם יש בקורת עצמית, הדינים המתוקנים, היכולת לדעת בדיוק מה המעלות שלי ומה החסרונות שלי, בהתאם אני יכולה לדון ולהכריע מה הכי טוב בשבילי. זו הברכה, שכולנו – לא רק הבנות – נזכה לדעת איך לבקר את עצמנו נכון, כדי שנוכל לקבל החלטות נכונות לגבי להבא, איך להתקדם. זו השפלות האמתית של האדם, תיקון המלכות.

שוב, הברכה שתהיה הצלחה מרובה לכל אחת ואחת בדרך, ומזל טוב לסיום הפרק הזה. כעת מתחילים פרק חדש. שוב, כל הברכות לכן, וגם להתראות.

אומר להיות תלוית, במודע או שלא במודע, והנסירה אומרת שכעת את בוגרת ואת עצמאית, וגם ההחלטות שלך, כמו ההחלטה מה עושים שנה הבאה, היא כבר החלטה של כל אחת ואחת, לאן הולכים. ההחלטה הזו היא קשורה לסוד הנסירה. בסוד הנסירה יש בקבלה שהמלכות לוקחת לעצמה את כל הדינים. כל זמן שהיא היתה דבוקה אחור באחור עם הזעיר-אנפין – זהו הביטוי בקבלה – היתה תערובת של דינים, קצת אצלה וקצת אצלו. כשהיא ננסרת, חלק מהנסירה הוא שהיא לוקחת לעצמה את כל הדינים, את כל האודם, והופכת להיות כולה אדומה – פרה אדומה תמימה.

מהם דינים? איך נבין זאת? מה זה שייך לנו? דינים הם בקורת. יש לאיזו בת כאן בקורת על יעלת חז? היה משהו לא טוב שם במשך כל שנים? אם יש בקורת על משהו או משהו זה נקרא דינים. סוד ההתבגרות הוא שהבת צריכה לקחת לעצמה את כל הדינים, להפנות את הבקורת כלפי עצמה – זהו תיקון השפלות של המלכות, זו כבר הבגרות של הקדושה, שהיא כל כך מבוגרת שהיא יכולה לקחת את הבקורת שיש לה על משהו-מישהו אחר, שהיתה שייכת למישהו אחר, ולהפנות אותה לעצמה, אבל שתהיה בקורת בונה.⁷

ברכת הדרך

אם כן, זו עיקר הברכה שלנו כעת, שכל בת תתבגר בקדושה – פרה אדומה היא משהו מאד קדוש – והסימן לכך הוא יכולת האדם להכנס, כל החיים שלו, לדופק של "רצוא ושוב", "והחיות רצוא ושוב", "זאת חקת התורה", ולמסור את עצמה למשימה, למות באהל, ועל ידי כך לחיות, לקום לתחיה. יש עוד מאמר חז"ל – "הרוצה לחיות ימית עצמו", אם רוצים לחיות, לקום לתחיה, צריך למות. למות הכוונה

⁷ היינו סוד בנין פרצוף המלכות בשלמות דווקא לאחר הנסירה.

ד' תמוז ס"ד - רמת אביב "חסידי אחד או תלמיד אחד"

ברית שניאור-זלמן שי' גינזבורג - ביאור "היום יום" ד' תמוז

שהשיבה תצליח ותפעל צריכים תלמידים ("תלמיד אחד"), שגם לומדים בישיבה וגם שליחים על מנת להשפיע.

ידוע הווארט של הרבי, שברגע שאדם לומד א הוא צריך ללמד אותה לאחרים, לפני שהוא לומד לעצמו ב (בשבילנו זהו דבר פשוט, אך הוא נוגד את ההשקפה הרווחת של בני תורה – שקודם עלי להתמלא וכו'). בדורנו, דור הגאולה, צריך כזו אכפתיות מחבר – שאם טעמתי טעם טוב מיד לשתף אותו ולא לשמור לעצמי לרגע. ברור שדרך זו רמוזה במלים כאן – אדם צריך לפעול על הסביבה, ומתחיל מ"חסידי אחד או תלמיד אחד", שמרגע היותו תלמיד הוא כבר פועל על סביבתו.

באותיות של קבלה, חסיד הוא מצד החכמה ותלמיד מצד הבינה. הרבי הרש"ב מבאר ש- **חסיד** הוא י בתוך **חסד** – י של חכמה שמאירה בחסד, "אל נהירו דחכמתא" שמאיר ב"חסד אל". חסיד הוא גם איש חסד וגם צריך חכמה – אי אפשר להיות חסיד טפוש. חסיד שאינו חכם, בכל המשמעות של חכם, אינו חסיד אלא "חסיד שוטה" (כמו "הדס שוטה" – נדמה שזה הדס אבל באמת זה לא הדס כלל). **אהבת ישראל** בגימטריא **אהבה** פעמים **חכמה** (אלה שני המרכיבים הראשוניים של **אהבת ישראל**, כאשר כפל הוא זיווג פורה, לעומת חבור שהוא רק חברות בין שני הדברים). הרמז אומר שלא די רק לאהוב – אם אין את המרכיב הראשוני של חכמה אהבת ישראל היא לא זה. החכמה באהבת ישראל היא ה-י של החסיד. אם כן, הכח של החסיד היא של קו ימין, חכמה וחסד. לעומת זאת, תלמיד שייך לקו שמאל – שרש התלמיד הוא בינה (אליה שייך תלמיד-חכם לפי קבלה).

[אחרי^א ברכת המזון]

"היום יום" ד' תמוז

קראו קודם את "היום יום" של ד' תמוז – הספר הראשון שיש לנו מהרבי. ברוח הקדש, הרבי כיוון את הפתגם של כל יום ויום לענין הפנימי של אותו יום בשנה. 'ענין הפנימי' קרי מזל. יש לנו חבר טוב, יהודי חבדני"ק, מהחשובים בעולם, שיושב בארה"ב על שפת הים ואומר ליהודים מה המזל שלהם לפי לוח "היום יום" של יום ההולדת שלהם. "היום יום" של היום, בהשגחה פרטית, מאד קשור כאן למקום – לפעילות של יוסי וכל החברים כאן. נקרא בפנים:

חסיד אחד או תלמיד אחד [צריך דיוק בכפילות זו]. כאשר נותן לבו דעתו ונפשו [יש כאן דוגמא לסגנון ה'משולש' החבדני, של ביטוי שכולל שלשה מושגים]. על התורה וחיווקה, פועל ישועות בעיר גדולה [גם סגנון יוצא דופן – לא לשון 'סביבה' הרגילה]. בכל עניני העיר [ולא רק ענינים שבהם מתכוון לפעול במודע], והוא בדרך מלמעלה מדרך הטבע בזכות אבות העולם.

כל ביטוי כאן מדויק ומשמעותי. יש כאן רבוי ביטויים שכולם מקשה אחת, ובכל בטוי יש חרושים שאומרים "דרשני".

"חסידי אחד או תלמיד אחד" – משפיעי

אהבה ותורה

מה משמעות הכפל "חסידי אחד או תלמיד אחד"? הביטוי הזה מתאים כאן לישיבה – הצוות הם חסידים ("חסידי אחד"), אך כדי

^א נרשם (עפ"י סיכום במחברת) ע"י איתיאל גלעדי. לא מוגה.

את המוחין ואת המדות – הכל כדי להחדיר את ה"אחד" במציאות, להחדיר תודעה של "אחד בארץ" (כפי שמשבחים את עם ישראל, "גוי אחד בארץ", גוי שחדור ומחדיר את תודעת ה"אחד" בתוך המציאות, בעיני ה"ארץ").

מילה-פריעה-מציצה

ההסבר של מדות-מוחין-רצון הוא עדיין כללי מדי, וצריך להוסיף עוד עומק, להתמקד יותר בפרטות. היות שאנו בסעודת ברית, נקשר את הביאור לברית מילה:

מילה היא מצוה תמה (כפירוש חז"ל על "מכתם" ש"מכתו [ברית המילה] תם"), וככל דבר שלם היא צריכה להיות מורכבת משלשה שלבים – מילה-פריעה-מציצה. מילה היא כריתת העור הגס הנראה לעין. פריעה היא קריעת קרום דק שקוף (ו"מל ולא פרע – כאילו לא מל", הכל דאורייתא ולעיקובא). מציצה היא מצוה דרבנן למצוץ דם מהמילה.

בפשט המציצה היא לצורך בריאותי, שהדם יזרום נכון בתינוק ולא יסתכן – זו מצוה דרבנן, אך יש בה משום פיקוח נפש. אם מלים ילד והוא נפטר ר"ל והדבר חוזר על עצמו אצל אחיו, רח"ל, לפי ההלכה אסור למול את שאר בני אותה אם (ואפילו אם כך קרה לבני שתי אחיות – אסור למול את בן האחיות השלישית). ברית מילה היא יותר משם הוי' (כמבואר בחסידות, במאמר מתו"א שהרבה פעמים חוזרים בברית מילה, על כך ש"מי יעלה לנו השמימה" ר"ת מילה וס"ת הוי') והיא דוחה שבת – יותר מכל התורה – ורק פקוח נפש דוחה ברית מילה. פקוח נפש הוא טעם המציצה, ולכן וודאי יש במציצה פעולה רוחנית יותר רמה ונשגבה אפילו מהמילה והפריעה.

נכוון את המלים כאן – "לבו דעתו ונפשו" – כנגד מילה-פריעה-מציצה:

מילה: מילת הלב – להרגיש את הזולת באמת

בהסברה הראשונה אמרנו ש"לבו" היינו מדות. ברור שאי אפשר לפעול עם הזולת בלי

אם כן, "חסיד אחד [מצד החכמה, אהבת ישראל] או תלמיד אחד [שמצד הבינה, הוא משפיע דרך ישיבה ולימוד עם מישהו אחר, לתת לו הרגשה של "טעמו וראו כי טוב הוי'" – לא בסמינרים עם 'הוכחות' וכו', אלא רק בטעימת הטוב טעם של התורה כבר מקרבים לתורה]. אם כן, עיקר פעולת החסיד הוא הקרנת אהבה ישירה – חסיד יכול לדבר עם כל אחד על ענין שבעולם, על הבעיות שלו בעסקים ובוודאי על בעיות נפש ולא רק על תורה. לעומתו תלמיד מלמד את הזולת תורה. בשניהם יש "אחד" – שניהם קשורים ל"אחד" (על דרך המבואר בחסידות לגבי ארבעת הבנים שבהגדה של פסח, שכולם קשורים ל"אחד" – "אחד חכם, אחד רשע וכו'"). התוספת של "אחד" גם אומרת שמדובר במוחין – חכמה ובינה, כנ"ל – כי האחדות מאירה במוחין.

"לבו דעתו ונפשו"

אחר כך כתוב "כאשר נתן לבו דעתו ונפשו על התורה וחיזוקה". כמו שכבר רמזנו, יש כאן לשון מאד אופיינית לחסידות חב"ד, לשון 'משולשת' (גיב של שלשה ביטויים), שיש כמותה רבות בספר התניא קדישא. רואים שכאשר אדם עובד את ה' בשלמות הוא נעשה משולש – כמו "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך" (בפרשה השניה של קריאת שמע יש רק שני לשונות, "בכל לבבכם ובכל נפשכם", ומבואר בחסידות שלכן היא נקראת "אין עושין רצונו של מקום", לעומת הפרשה הראשונה בה כתוב גם "בכל מאדך" והיא נקראת "עושין רצונו של מקום"). השלמות היא "אוריין תליתא".

נאמר מחשבה ראשונה על משמעות הלשון המשולשת כאן, ואחר כך נעמיק יותר בסברא: ההסבר הפשוט הוא ש"לבו" היינו מדות, "דעתו" היינו מוחין ו"נפשו" מתפרש כרצונו (כמו "אם יש את נפשכם"), כחות העל-מודע שבנפש. "חסיד אחד או תלמיד אחד" צריך להשקיע את הכל בשליחות – את העל-מודע,

כאבך. הרבה פעמים חויה זו מוגדרת בחסידות כרחמים אמתיים (אמפתייה), ולא סתם כאהבה.

פריעה: גילוי הדעת

פריעה היא הורדת קרום דק בשביל "גילוי העטרה". אפשר לפרש נתינת הדעת כהתקשרות הדעת. אם היינו מסתפקים בכך, נתינת הדעת היתה מובנת לנו כריכוז – ריכוז כל הכח השכלי בזולת כדי להיות "משכיל אל דל", לדעת מה אפשר לעשות עבורך. אך היות שאנו מקבילים זאת ל"גילוי העטרה" נוסף עוד פן, עוד פרט, שהוא העיקר:

אם נתינת "דעתו" כאן היא גילוי העטרה, הביטוי ביחס לדעת הוא "גילוי דעת" – כותרת לכך שרב (או גוף מסוים) מפרסם גילוי דעת על המצב. גם פרסום של גילוי דעת יכול לנבוע מאינטרס – ישות או גאווה – אך הרבה פעמים פעולה בפרסום היא קידוש שם שמים, וכך נקט הרבי. בפרט בדורנו, הצמא לדבר ה', צריכים הרבה גילוי של דעת תורה. גילוי דעת אכן בא מתוך התקשרות הדעת בענין, אך הדימוי הכי מובהק בין פריעה (גילוי העטרה) לדעת הוא "גילוי דעת". גילוי דעת תורה מאד מתבקש היום, ולדאבוננו אין – יש דעות מכל מיני "סטרא...", אך גילוי דעת תורה אמיתית לדאבוננו חסר מאד.

פריעה היא גילוי, כמו בפסוק "ופרע את ראש האשה". בדרך כלל חושבים שכח הדעת חלש יותר אצל נשים (שיש להן "בינה יתרה", אך "דעתן קלה"), אך הכח של "גילוי דעת", גילוי העטרה (הרומזת ל"אשת חיל עטרת בעלה"), קשור במיוחד לנשים. התקשרות הדעת היא כח רכוז זכרי (זכר אותיות רכוז), אך גילוי דעת הוא בסוד "כן בנות צלפחד דוברות", שייך לנשים. לכן גילוי העטרה בבירית הוא בעצם גילוי בת הזוג של הילד (אז נותנים לו שם, שנועד לקשר עם הזולת – הקשר לבת הזוג). גילוי הדעת הוא תוצאה של האכפתיות (שנובעת ממילת הלב, כנ"ל) – כשיש מצוקה חייבים להתייחס, לבטא את גילוי הדעת ביחס למצב. צריך לצעוק טוב

להרגיש אותו ולאהוב אותו. שליח שפועל ללא רגש – טועה לחשוב שעליו להיות חיל עם שכל ישומי, אך לא צריך רגש – לא יצליח, ויתכן שאף יזיק במקום להועיל. דבר חשוב בפני עצמו.

אך כאשר מקבילים את "לבו" למילה יש כאן משמעות של כריתת הקליפה הגסה שעל הלב. הקליפה שעל הלב היא אגוצנטריות – מציאות בה אדם מרגיש את עצמו מרכז המציאות והוא מלא אינטרסים אישיים. אז, גם כאשר נדמה לו שהוא אוהב משהו – יש לו בזה אינטרס מודע או לא מודע. מילת הלב היא עיקר מצוות התשובה, – "ומלתם את ערלת לבבכם", לכן פשוט להקביל את עצם פעולת המילה ל"לבו".

גם כאשר אוהבים, עדיין לא בטוח כמה ישות מעורבת באהבה זו, כמה החויה מלאה ב"יש מי שאוהב". אם יש הרבה ישות שלי באהבה היא פוגמת ופוסלת את מלאכת הקדש. כתוב שחסיד באמת הוא מי שהזולת חשוב בעיניו יותר מאשר עצמו – דבר קשה, כי אדם קרוב אצל עצמו – מי שרואה בזולת, ולא בו-עצמו, את מרכז העולם. קבלת סיפוק מכך שאני אוהב משהו פוסלת את האהבה. מילת הלב גורמת לכך שבאמת אכפת ממצבו של הזולת, שהאדם 'משתגע' ממצוקת הזולת בגשמיות וברוחניות – על הרגשה כזו אפשר לומר "נותן את לבו".

אהבה כלפי משהו ורצון לתת לו סוכריה – אפילו סוכריה של תורה – הם עדיין לא נתינת הלב (הם יכולים להיות עם ישות וסיפוק). נתינת הלב פירושה שאדם 'משתגע' מהמצב. על מי שמשתגע 'להחזיק את עצמו', כך שיוכל גם לפעול, אך נדרשת עצמה כזו של רגש, הנולדת מכך שאין יותר מחסום אוטם את הלב מלהרגיש את הזולת.

רק השלב הראשון – שרק משתגעים מכאב הזולת – עדיין לא שוה, "מל ולא פרע" – כאילו לא מל", אך בלעדיו זו לא מילה כלל. מילת הלב פירושה להיות רגיש באמת לזולת, ללא מחסום על הלב, עד שאני כואב ממש את

כראוי ויפתח את כל חללי ונקבי הגוף בזרימה החפשית של "הדם הוא הנפש", כך שהתינוק יוכל למצות את כל כחותיו הנפשיים.

ורמז נאה לכל מה שהסברנו כעת: **לב דעת נפש = לו פעמים הוי'**. בהוספת המלים **מילה פריעה מציצה** עולה 1621, שעולה בדיוק **מילת הלב גלוי דעת מצוי הנפש!**

"התורה וחיזוקה" – לימוד ותיקון הציבור

"החסיד אחד או תלמיד אחד" נותן את לבו, דעתו ונפשו "על התורה וחיזוקה". בפשט, "התורה" היינו לימוד והפצת התורה ו"חיזוקה" הוא כמו "יחזק בדיקה" שעושה מלך המשיח – חיזוק קיום המצוות באופן של "המעשה הוא העיקר". חיזוק המצוות משמעותי מאד בחיי הציבור. ההוספה בלימוד התורה בלבד נוגעת לכל פרט ופרט, אך 'חיזוק' נוגע לציבור ככלל – לחוקי ונהלי המדינה. הקביעה שכל "חסיד אחד" ו"תלמיד אחד" מסוגל לפעול גם על "חיזוקה" של התורה רומזת שלכל "חסיד אחד" ו"תלמיד אחד" יש ניצוץ משיח ש"יחזק בדיקה".

"פועל ישועות" – פעולה בבטחון ושמחה

הרבי אומר שאותו "חסיד אחד או תלמיד אחד" ש"נותן את לבו, דעתו ונפשו על התורה וחיזוקה" הוא "פועל ישועות". זהו בטוי ידוע, שנלקח מלשון הפסוק "פועל ישועות בקרב הארץ", אך כדי לתת בו יותר געשמאק אפשר להעמיק עוד: בסוף ברכת "יוצר אור" כתוב "כי הוא לבדו, מרום וקדוש, פועל גבורות, עושה חדשות, בעל מלחמות, זורע צדקות, מצמיח ישועות, בורא רפואות, נורא תהלות, אדון הנפלאות" – עשרה ביטויים המכוונים כנגד עשר הספירות מכתו עד מלכות לפי הסדר. בהקבלה לספירות, "פועל גבורות" הוא כנגד הבינה (בסוד "אני בינה לי גבורה") ו"מצמיח ישועות" כנגד הנצח. נמצא ששתי המלים בביטוי "פועל ישועות" מחברות את הבינה

ונכון, באופן המתקבל. גם כשאדם בוכה וצועק הוא צריך אמונה, בטחון ותקוה טובה לה' שבוודאי יושיע אותו. מתוך האמונה והבטחון הוא יוכל לבטא את גילוי הדעת באופן המתקבל.

מציצה: מיצוי הנפש

אחר כך כתוב שהחסיד או התלמיד נותן את "נפשו". את נתינת הנפש רוצים לדמות למציצה, הפעולה מדרבנן שמשום סכנה ופיקוח נפש. פיקוח נפש דוחה את כל התורה, הוא למעלה מטעם ודעת. גם נפש במובן של רצון היינו רצון העל-מודע, שלמעלה מטעם ודעת. בלי ההקבלה לשלבי ברית המילה, הייתי מסביר שאחרי פתיחת הלב למצוקה (נתינת "לבו") וקישור הדעת המביא לגילוי דעת מה צריך לעשות (נתינת "דעתו") צריך לפעול את הדבר במסירות נפש. כלומר, נתינת הנפש היא מסירות נפש, נכונות אפילו למות. מאידך, מציצה היא משום פיקוח נפש – "וחי בהם". איך מתחברת מסירות הנפש עם ההקפדה על פיקוח נפש שיש במציצה? בדימוי של מבצע חילוץ צבאי – כמו מבצע אנטבה – שחיל מסכן את נפשו, הוא נמצא בתנועה נפשית של מסירות נפש, כדי להציל נפש של יהודי, כדי להציל את עם ישראל.

ההקבלה של נתינת הנפש לפעולת המציצה מכוונת לביטוי "מיצוי הנפש". כשנותנים את הנפש צריך למצות את הנפש עד הטפה האחרונה, עד שתצא התמצית, נקודת העצם. כלומר, צריך לפעול לא רק במסירות נפש – שיכולה להיות 'על עור', בפזיזות, בלי למצות את הנפש – אלא לתת את הנפש על השליחות במצויי כל כשורי הנפש, כולל הלא-מודעים, כדי לפעול. מיצוי הנפש הרבה יותר חשוב להצלחת השליחות מאשר מסירות הנפש – חייבים מסירות נפש, אך מיצוי הנפש הוא מפתח ההצלחה. במציצת הדם המוהל מוציא-מגלה את החיות והיכולת של הילד – המציצה נועדה לגרום שהדם יזרום בעורקים ובורידים

של יונה, עם אנשי נינוה הגוים שחזרו בתשובה, הכי מעורר אותנו – עד ביאת משיח ועד בכלל – לעשות תשובה ביום הקדוש (יונה לא ידע שיקראו את הסיפור שלו ביום הכפורים, אם הוא היה יודע הוא בטח היה מתייחס אחרת...).

לאור זאת, הביטוי "בעיר גדולה, בכל עניני העיר" מלמד שיש שליחות מודעת ליהודים להאיר גם לעולם הלא-יהודי (חידוש של הרבי, שלא היה מאז שעם ישראל גלה מארצו). אסור לשכוח שמוטלת עלינו גם המשרה להיות אור לגוים, להחזירם בתשובה, ללמדם את שבע מצוות בני נח ופנימיותן ולמשכם בעבודות אהבה אל ה' (ועד שיקוים היעוד "כי אז אהפך אל עמים... לעבדו שכם אחד"). כהמשך לכך, "בכל עניני העיר" מלמד שהחסיד-התלמיד משפיע לא רק בענינים בהם הוא פועל במפורש, במודע ובכוונה, אלא בכל הענינים. כאשר השליחות מצליחה, יש לצפות שכל השכונה והעיר בהן פועלים תשגשגנה בגשמיות וברוחניות גם יחד, בלי קשר ישיר לפעילות הפצת תורה בשטח. חשוב ש"חסיד אחד" ו"תלמיד אחד" ידע זאת – שהסימן להצלחתו הוא התברכות של כל עניני העיר.

"בדרך שלמעלה מדרך הטבע" – ליזום נסים

על ידי תשובה

הרבי אומר שפעולת החסיד או התלמיד "הוא בדרך שמלמעלה מדרך הטבע". יש טבע ויש מה שלמעלה ממנו, השתלשלות ולמעלה מסדר ההשתלשלות. בלשון התורה הפשוטה יותר **הטבע** (שהוא בעצם נס המלוכב בטבע) הוא שם **אלהים** ונס הוא שם הוי' – היה הוה ויהיה כאחד, למעלה מזמן ומקום. אפשר להבין שה"חסיד אחד או תלמיד אחד" עושה את שלו, וה' מצמיח ישועות למעלה מדרך הטבע – יש ברחוב ניסים, רואים השגחה פרטית על כל צעד. אך אפשר גם להבין שהחסיד-התלמיד פועל במודע "בדרך שלמעלה מדרך הטבע", מכוון לגלות את שם הוי'. יש מי שפועל בכוונה

("פועל גבורות") והנצח ("מצמיח ישועות"), כשלכל מלה מתוכו צורפה מלה נוספת.

מה ההסבר הפנימי לענין? פנימיות הבינה, ה"פועל גבורות", היא כח השמחה ("אם הבנים שמחה"). פנימיות הנצח, ה"מצמיח ישועות", היא בטחון יוזם ופעיל (כידוע ששתי רגלים – נצח והוד – הן בטחון פעיל ללכת קדימה ובטחון סביל ומלא תמימות שיהיה בסדר וה' אתי). כחות השמחה והבטחון מתחברים בפסוק "כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו", ומכך לומדים שהא בהא תליא – שמחה באה מבטחון פעיל ושמחה מגבירה בטחון פעיל לקום ולעשות. זהו החיבור של "פועל [גבורות, מצמיח] ישועות". כך, בשליחות צריך להיות מלא שמחה על כך שזכיתי לשליחות ומלא בטחון ליזום פעולות גדולות. בגשמיות הכי טוב להיות "שמח בחלקו" המסתפק במועט, אך ברוחניות זו המדה הכי גרועה – תמיד צריך ליזום יותר. אפילו אחרי ביאת משיח יש עוד יעדים – לאדם שהוא בלי יעד גדול יש בעיה רצינית מאד. כדי להתקדם מיעד ליעד צריך שמחה ובטחון. "כי בשמחה תצאו ובשלום (בטחון) – וישבתם לבטח בארצכם. ונתתי שלום בארץ" תובלון".

"בעיר גדולה בכל עניני העיר" – השפעה על

כל העולם בכל התחומים

למה צריך להשתמש כאן בביטוי "בעיר גדולה", ולא להסתפק במונח כמו 'סביבה' וכיו"ב? נראה שמקור הביטוי במקרא הוא בפסוק "ונינוה עיר גדולה לאלהים". יונה הנביא הוא הדוגמה הקלאסית של שליחות. יונה לא רצה ללכת לשליחות, כי נינוה היתה עיר של גויים והוא פחד שאם תהיה התעוררות תשובה של אנשי נינוה היא תעורר קטרוג על עם ישראל. כלומר, היה נדמה לו שמתוך אהבת ישראל הוא לא רצה לקיים את השליחות. אך אחרי שה' נותן שליחות אנו לא יכולים לעשות חשבונות משום סוג. בסופו של דבר הסיפור

”בזכות אבות העולם” – העילוי למעלה

מהאבות בזכות אבות

הסיום הוא שפעולת הישועות של החסיד או התלמיד היא ”בזכות אבות העולם”. הרבי רומז כאן להתקשרות לכל הצדיקים שבבחינת מרכבה, כמו האבות – אלו שבטלים כך שגם הביטול הוא לא מציאות (כפי שהוסבר במאמר ”אשרי תבחר ותקרב” שאבי הבן חזר).

נדייק עוד קצת: אבות העולם של כל עם ישראל הם אברהם, יצחק ויעקב. האבות של החסידות בכלל הם הבעל שם טוב, הרב המגיד ואדמו”ר הזקן. האבות של חב”ד הם אדמו”ר הזקן, אדמו”ר האמצעי ואדמו”ר הצמח צדק (כך שאדמו”ר הזקן עולה לכאן ולכאן – אברהם באבות חב”ד ויעקב באבות החסידות. וי”ל שלכן נקרא בשם שניאור, שני אור, אברהם התחיל להאיר ואור תורה של יעקב).

הרבי אומר שמעלת דור השביעי היא היותו ”שביעי” לראשון – מעלתו כשהוא יודע שהוא שביעי ל”אבות העולם”. אמרנו שאבות העולם הם מרכבה, ”האבות הן הן המרכבה”, והם גלוי שם הוי’, אך לאידך כתוב על האבות ”ושמי הוי’ לא נודעתי להם”. אין כאן המקום להאריך בכך – יש הרבה הסברים לענין, יש דרגות בשם הוי’, הוי’ באצילות נגלה אליהם אך הוי’ שלפני האצילות נגלה רק על ידי משה, אך בזכות האבות. יש חידוש עצום ונפלא בדורנו, וצריך לקחת ללב שאני לא פעלתי אותו – לא בצדקתכם” – וגם לגילוי שיותר ממה שהיה לאבות אנו זוכים רק בזכותם. ענוה זו היא משהו יהודי בעצם – הכרה שאנו זוכים למה שראשונים לא זכו, רק בזכות הראשונים, אבות העולם.

שהכל יתגלה בתהליך טבעי מתפתח (גאולת ”קמעא קמעא”) – הכל בשם א-לקים, ויש מי שרוצה לגלות את שם הוי’, לפעול בדרך נס (”משיח נאור”).

מה הנפקא-מינה למעשה? אם פועלים בדרך הטבע כל הפעולות והויזמות מוגבלות, השיקולים מוגבלים לפי המציאות – הכל מוגבל בשם הדין, שם אלקים – ולכן מתקדמים קמעא קמעא, במינון יחסית-קטן בכל פעם. השליה לא הולך על כל הקופה – כי במציאות כרגע לא מתבקש לעשות זאת. אך יש מי שמייצג את הוי’ – אני הנציג של שם הוי’, הוא הרבי שלי, כמו שכתוב בזהר ”מאן פני האדון הוי’ דא רשב”י” – ואז אופי הפעילות לגמרי שונה. כך אנו צריכים לפעול, ודווקא אז ה’ עושה עמנו באותו דרך ומתגלים נסים והשגחה פרטית מופלאה, באתערותא דלתתא אתערותא דלעילא. שם הוי’, שלמעלה ממקום וזמן, מתבטא אצלנו בפעילות שלא צריכה להתחשב במגבלות של מקום וזמן (גם בנין שלם – לא מספיק).

פעילות כזו היא כמו עבודת התשובה, שפועלת ”ברגעא חדא ובשעתא חדא” שינוי מן הקצה אל הקצה – המקדש אשה (פעולה של תשובה מאהבה) על מנת שהוא צדיק גמור ונמצא רשע גמור היא מקודשת מספק, שמא הרהר בתשובה והתהפך ברגע אחד (שאם כן הקידושין תופסים לגמרי). התשובה פועלת למעלה ממגבלות הזמן. מכך נלמד שפעולה בדרך שלמעלה מדרך הטבע קשורה לעשיית קשר חדש עם ה’ בכל רגע – ”כל ימיו בתשובה”. אדמו”ר הזקן אמר שרצה לקרוא לחסידות ”תנועת התשובה”, אך משיקול מסוים לא עשה כך. חסיד הוא ”כל ימיו בתשובה” – כל רגע הוא חווה שינוי קיומי מן הקצה אל הקצה. כדי לחיות כך צריך להיות נציג של שם הוי’ ב”ה.

דבר יום ביומו

מסר יומי הנשלח בסרטוני הוואטסאפ

כאשר האדם עוסק בתורה ומבין אותה לעומק, גם כאשר הוא עוסק בידיעת ה' – "דע את אלהי אביך" – הוא יכול לחוש את הדבר מבחוץ, מרחוק, כמו משהו ששומעים עליו הרבה אבל לא מצליחים לראות אותו ממש. לעומת זאת, המדרגה של הסתכלות-ראיה היא תפיסה שכלית ברמה אחרת לגמרי, חויה ישירה של המהות, כמו דבר שרואים בעינים.

במושגי הקבלה, זהו ההבדל בין "מוחין דאמא" ל"מוחין דאבא". מוחין דאמא היינו ההשגה החיצונית יחסית, ומוחין דאבא זו הראיה הפנימית, לחוש את הדבר עצמו ולא את ההופעה החיצונית שלו.

בעולם הזה אנחנו מכירים בעיקר את התפיסה החיצונית של "מוחין דאמא". איננו רואים את התוכן הנלמד אלא שומעים עליו ולומדים עליו. אבל לעתיד לבוא (במהרה בימינו) יגיעו ימים שנזכה ל"מוחין דאבא". על זה אומר הנביא ירמיהו "וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת אָחִיו לְאֹמֵר דַּע אֶת ה' כִּי כֹלֵם יִדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטָנִם וְעַד גְּדוֹלָם" – איך אפשר לדעת בלי מישהו שמלמד? כאשר רואים את הדברים, מגיעים לשכל של הסתכלות, כמו הביטוי בספר הזוהר "לאסתכלא ביקרא דמלכא" – להסתכל בגדולת המלך (ה'). "פי עין בעין? יראו פשוב ה' ציין".

דור רביעי - לג' תמוז

ה' אומר לאברהם אבינו "וְדָוִד רָכִיעֵי יָשׁוּבוּ הַנְּהָה", לארץ ישראל.

הפסוק הזה מתקיים בדור שלנו בדרך מיוחדת: תנועת החסידות שאפה מתחילתה לעורר את רוח הגאולה השלמה, ולא פלא שרבי מנחם-מענדל מויטבסק, תלמידו הגדול של המגיד ממזריטש, עלה לארץ ישראל. חברו רבי

נשיקות פיהו

"וְשִׁמְרַתְּ אֶת הַמִּצְוָה וְאֶת הַחֻקִּים וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם" – זהו הפסוק המסיים את פרשת ואתחנן, לאחר שמשה רבינו חוזר בפרשה על עשרת הדברות, ואומר את פרשת "שמע ישראל... ואהבת". הסיכום בשתי מלים הוא "היום לעשותם" – ופירושו חז"ל: "היום לעשותם, ומחר לקבל שכרם".

"היום לעשותם", את כל מצוות התורה, כולל מצות תלמוד תורה ששקולה כנגד כולן, כמו שנאמר בפרשת "שמע ישראל", "ודברת במ... ושנתם לבניך". לקיים מצוות וללמוד תורה גם כאשר איננו מרגישים את האור והמתקנות שיש בהם. המעשה הוא העיקר.

ומהו השכר העיקרי, "מחר לקבל שכרם"? זהו הגילוי של הממד הפנימי בתורה, גילוי שיבוא בזכות המעשה של היום. כך נאמר בשיר השירים "שִׁקְנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ", ומפרש רש"י "על שם שנתן להם תורתו ודבר עמהם פנים אל פנים... ומובטחים מאתו להופיע עוד עליהם לבאר להם סוד טעמיה ומסתרי צפונותיה". הנשיקה הזו של גילוי סודות התורה היא השכר היקר מכל.

לא צריך מורים

מה פירוש המלה שכל? בדרך כלל אנו מבינים ששכל הוא הבנה, השגה, ידיעה. זה נכון, אבל יש פירוש נוסף: שכל הוא מלשון הסתכלות (שין שמאלית מתחלפת בסמך, כמו הפסוק בארמית בספר דניאל "משתכל הוית").

שני הפירושים הם סוגים שונים של שכל, זה למעלה מזה. ההשגה השכלית חשובה מאד, אבל יש משהו יותר עליון ופנימי ממנה. גם

התולעת מתקשרת למשמעות המלה יעקב, מלשון יעקב, החלק הנמוך והגס בגוף האדם. לחיות בתודעה של יעקב פירושו לחוש את עצמי בעקב, בתחתית ובשפל ("שפל בעיני"), אבל לדעת שכמה נמוך שהנני נמצא הרי בתוכי יש נשמה אלוקית נפלאה, האותי המגיעה עד העקב, י-יעקב.

חז"ל מפרשים את הדימוי "תולעת יעקב" כך: "מה תולעת זו אינה מכה את הארז אלא בפה, כך אין להם לישראל אלא תפלה". התולעת כולה פה, וכמה שהיא רכה הרי בפה שלה היא מסוגלת לכרסם ולהפיל את ארזי הלבנון הכבירים, וכך הכוח שלנו הוא בתפלה בפה, תפלה שגוברת על עוצמתם הפיזית של הגויים. נחזור לדוד המלך, שמסמל את כל עם ישראל: להרגיש תולעת פירושו לחוש שפלות עצומה מצד אחד, ולדעת את כח התפילה מצד שני, כמו שאמר דוד וַיֹּאמֶר תְּפִלָּה. אנכי תולעת ואני תפלה. התולעת תיגאל.

שניאור זלמן, אדמו"ר הזקן, רצה לעלות אתו, אבל רבי מנחם-מנדל אמר לו - אתה צריך להשאר כאן, עם המוני היהודים בארצות הגלות. זהו הדור הראשון של מנחם מענדל.

הדור השני הוא הצמח צדק - רבי מנחם-מענדל, נכדו של אדמו"ר הזקן - שנקרא על שם רבי מנחם-מענדל מויטבסק. דמות מופת אהובה של גדלות עצומה בתורה, בנגלה ובנסתר.

הדור השלישי הוא הרבי שלנו, רבי מנחם-מענדל מליובאוויטש - שהנהיג את העם מביתו בניו-יורק, ולכבודו אנו מביאים את הדברים האלה היום, בתאריך ג' תמוז. הרבי כל כך אהב את ארץ ישראל, אבל לא יכל להגיע אליה כיון שראה עצמו כקברניט שאינו יכול לנטוש את הספינה (ואם יבוא לארץ פעם אחת, יש איסור לצאת ממנה).

והנה מגיע הדור הרביעי, הם הרבה מנחם-מענדלים שנקראו על שמו של הרבי, וחיים ופועלים בארץ הקודש. הרי התכלית היא, כמו שהדגיש הרבי אין-ספור פעמים, להגיע לגאולה האמתית והשלמה, שלמות התורה שלמות העם ושלמות הארץ, בהנהגת מלך המשיח. כל המנחם-מענדלים שנמצאים כאן בארץ, "דור רביעי ישו בו הנה", נושאים את הניצוץ המשיחי שיביא מהרה את הגאולה.

[לפי דברים שנאמרו בכריתות מילה של מנחם-מענדלים בשנים האחרונות]

התולעת

"וַאֲנִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ חֶרְפַּת אָדָם וְכִזּוֹי עָם" — כך אומר דוד המלך על עצמו. להרגיש כמו תולעת הוא ביטוי מוחשי מאד לתכונת השפלות שמאפיינת את דוד המלך, וְהִיִּיתִי שְׁפָל כְּצִינִי". אפשר לפרש שמדובר על סתם תולעת הזוחלת באשפה, אבל יש כאן רמז מובהק לפסוק אחר המדמה את עם ישראל לתולעת, כנבואת ישעיהו "אֵל תִּירָאֵי תוֹלַעַת יַעֲקֹב".

חידי שבת מתקיימים שיצורים
(לגברים) בבית הרב (רא' אדמו"ר
הריו"צ 14, כפר אב"ד) ברמ"א
אותיות - לפני קבלת שבת ואחרי
תפילת מוסף

כולם מוזמנים!

רוצה לקבל "ואביטה"?
רשימת נקודות ההפצה

050761899	ירושלים - גבעת שאול	0546610722	כפר חב"ד
0506166086	קרית מלאכי	0507951105	ראשון לציון
0584829829	גבעת רונן	0523003085	יצהר
0547827702	גוש שילה	0508884177	גוש עציון
0528989683	קרית ארבע חברון	0584006135	ירושלים - קטמונים
0507707161	צפת	0527580073	בני ברק

רוצה להקים נקודה במקום מגוריך? בלם 0523003085

ניתן להקדיש את 'ואביטה' לזכות יקיריכם ולזכות ההפצת שיצורי

הרה במאלת עותקים בשבוע!

elimiz770@gmail.com